
Fra: Lisbeth Pedersen <lisbeth.pedersen@ntfk.no>
Sendt: 7. november 2016 08:37
Til: Postmottak KD
Emne: Høring NOU 2016:7 fra Nord- og Sør-Trøndelag fylkeskommune
Vedlegg: Vedtak AU, 18102016, Sak 26_16, Høringsuttalelse NOU 2016_7 Norge i omstilling – karriereveiledning for individ og samfunn.pdf; Høringsuttalelse NOU 2016_7 Norge i omstilling – karriereveiledning for individ og samfunn.pdf

Det vises til Kunnskapsdepartementets høringsbrev av 22. juni 2016, vedrørende NOU 2016: 7 - *Norge i omstilling – karriereveiledning for individ og samfunn*.

Arbeidsutvalget for Fellesnemnda til Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag fylkesting vedtok 18.10.16 følgende:

I høringssvaret til NOU 2016:7 *Norge i omstilling – karriereveiledning for individ og samfunn* gis følgende anbefalinger:

1. NOUen gir et godt kunnskapsgrunnlag for videre utvikling av et helhetlig karriereveiledningstilbud – som omfatter et livslangt perspektiv – og gjelder elever, lærlinger, studenter og voksne.
2. Det nasjonale politiske ansvaret må få en tydeligere plassering der Kunnskapsdepartementet har en overordnet rolle, men der også andre departement har et klart ansvar. Formell faglig og organisatorisk forankring både nasjonalt og regionalt er avgjørende.
3. Nasjonal enhet i Vox må få tydeliggjort sitt mandat.
4. Et helhetlig tilbud om karriereveiledning må være godt kjent for befolkningen med tydelig avklaring av ansvar og oppgaver.
5. Fylkeskommunene bør få en lovfestet plikt til å gi karriereveiledning til alle over 19 år som ikke har krav på annen tilgang til slik veiledning. Dette forutsetter nødvendig nasjonal finansiering.
6. Det må prioriteres betydelig økt finansiering av karrieresentrene, der også Arbeids- og sosialdepartementet og Justis – og beredskapsdepartementet i tillegg til Kunnskapsdepartementet, bidrar med midler. Fylkeskommuner som slås sammen må tilgodeses i statlige overføringer. Midler til utvikling og drift av karrieresenter må fordeles etter en hensiktsmessig fordelingsnøkkel.
7. Karrieresentrenes oppgave bør være å tilby karriereveiledning til befolkningen over 19 år, i tillegg til å være en ressurs for grunnskoler, videregående skoler, NAV, arbeidslivet og andre. Det må sikres finansiering for utvikling av en helhetlig tjeneste, og ikke en betalt tjeneste slik som utvalget foreslår. Karrieresentrene bør også tilby karriereveiledningstjenester i arbeidslivet og til mennesker med nedsatt funksjonsevne.
8. Det er viktig å ha partnerskap på fylkesnivå som arbeider for strategisk utvikling av karriereveiledningen i fylket i tillegg til å kunne ha et bredere kompetansepolitisk mandat.

9. Fylkeskommunen med sitt ansvar innen opplæring og regional utvikling vil være naturlig leder av partnerskapsarbeidet. Fylkeskommunen mottar og forvalter økonomisk tilskudd til partnerskapet.

10. Karriereveiledningstjeneste på nett må være et supplement til et fysisk tilbud *ansikt til ansikt*. Ansatte i fylkesvise karrieresentre må brukes som e-veiledere i større omfang enn i utvalgets forslag. Dersom hele befolkningen skal få likeverdig tilbud om digitale karriereveiledningstjenester, forutsettes det tilstrekkelig infrastruktur med gode nettløsninger i hele landet.

11. Karriereveiledning må beholdes som en oppgave i skolen. Den tradisjonelle rådgivningsfunksjonen må deles og benevnes karriereveiledning og sosialpedagogisk rådgivning.

12. Karriereveiledningstilbudet i grunnopplæringa må styrkes både når det gjelder ressurser og kompetanse. Karriereveileder bør være en stilling og ikke en funksjon. Primært er det ønskelig med hele stillinger, men det må gis rom for lokale tilpasninger.

13. Det bør ikke innføres et eget karriereveiledningsfag for elever på studieforbereidende utdanningsprogram. Det er bedre å innarbeide karriereveiledning i andre fag. Karriereveiledning for elever på studieforbereidende og yrkesfaglige utdanningsprogram er viktig og bør være en naturlig del av elevenes læringsprosess og forberedelse til arbeidslivet.

14. Forslag til krav om masterutdanning til veiledere på karrieresentrene støttes ikke. Minimumskrav bør settes på 60 studiepoeng – også som for karriereveiledere i grunnopplæringa.

15. Det bør legges opp til en karrierefaglig utdanning for lærere i grunnskolen som underviser i faget utdanningsvalg med krav om minimum 30 studiepoeng for å undervise i faget.

16. Karriereveiledning i grunnopplæringa bør inneha både kjønnsperspektiv og integreringsperspektiv.

17. Innvandrere må sikres tidlig karriereveiledning – både i asylmottak og i forbindelse med bosetting og deltakelse i introduksjonsordningen. I tillegg må arbeids- og familieinnvandrere få tilbud om tidlig karriereveiledning.

Det vises til vedtak og saksframlegg i sin helhet:

<http://opengov.cloudapp.net/Meetings/trfk/AgendalItems/Details/200024>

Mvh

[Lisbeth Pedersen](#)

Spesialrådgiver

Tlf. (+47) 971 77 503 / 930 92 316

Nord-Trøndelag fylkeskommune

AVDELING FOR VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

- et ansvar for **FYLKESTINGET**
i Nord-Trøndelag

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 16/00025
Arkivkode
Saksbehandler Espen Solheim

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Arbeidsutvalget for Fellesnemnda for Trøndelag fylke	18.10.2016	26/16

Høringsuttalelse NOU 2016:7 Norge i omstilling – karriereveiledning for individ og samfunn

Arbeidsutvalget for Fellesnemnda for Trøndelag fylke har behandlet saken i møte 18.10.2016 sak 26/16

Møtebehandling

Forslag fra Gunn I stokke (Sp) på vegne av Sp, Krf, SV, Ap og MDG

Tillegg i punkt 7:

...og til mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Votering

Innstillingen med tilføyelse jfr forslag fra Gun Iversen Stokke ble enstemmig vedtatt

Vedtak

Arbeidsutvalget for Fellesnemnda til Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag fylkesting slutter seg til prosjektleders tilrådning. Høringssvar sendes Kunnskapsdepartementet i samsvar med dette.

TRØNDELAG
FYLKESKOMMUNE

Arkivsak-dok. 16/00025-1
Saksbehandler Espen Solheim
Saksbehandler Lisbeth Pedersen

Møtedato

Saksgang
Arbeidsutvalget for Fellesnemnda for Trøndelag fylke 18.10.2016

HØRINGSUTTALELSE NOU 2016:7 NORGE I OMSTILLING – KARRIEREVEILEDNING FOR INDIVID OG SAMFUNN

Prosjektleders innstilling til vedtak:

Arbeidsutvalget for Fellesnemnda til Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag fylkesting slutter seg til prosjektleders tilrådning. Høringssvar sendes Kunnskapsdepartementet i samsvar med dette.

Øvrige referanser i saken:

- NOU 2016: 7 *Norge i omstilling – karriereveiledning for individ og samfunn*
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2016-7/id2485246/>
- Høringsbrev
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-karriereveiledningsutvalgets-sluttrapport-nou-20167-norge-i-omstilling--karriereveiledning-for-individ-og-samfunn/id2501505/>
- Partenes kommentar til NOU 2016:7
https://www.regjeringen.no/contentassets/e65e1c0e1a674f0b941fb6283cc523bf/partenes-kommentar-til-nou-2016_7-norge-i-omstilling--karriereveiledning-for-individ-og-samfunn.pdf
- **Nasjonal strategi for kompetansepolitikk**
<http://www.vox.no/nasjonal-strategi-for-kompetansepolitikk/>
- Hørings svar fra Nord-Trøndelag fylkeskommune til delrapport Karriereveiledning i en digital verden
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---delrapport-karriereveiledning-i-en-digital-verden/id2460187/?uid=fa469bb8-140b-47f3-b330-8ad7b9815368>
- To innspill til karriereveiledningsutvalget fra Partnerskap for karriereveiledning i Nord-Trøndelag;
 - <https://www.regjeringen.no/contentassets/805a59435e4cf7938253ec0179e981/partnerskap-for-karriereveiledning-i-nt.pdf>
 - <https://www.regjeringen.no/contentassets/805a59435e4cf7938253ec0179e981/partnerskap-for-karriereveiledning-i-nt-nr.2.pdf>
- Buland med flere 2014: Skolens rådgivning i Møre- og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag
<http://www.ntfk.no/Nyheter/Documents/Rapport%20Skolens%20R%C3%A5dgiving.pdf>
- Pilotprosjekt «Karriereveiledning for innvandrere» Vox 2016
http://www.vox.no/contentassets/e0f0f4eddc24c668064e758cb151dcf/karriereveiledning_for_nyankomne_innvandrere.pdf

GJELDENE FORUTSETNINGER:

Vi viser til Kunnskapsdepartementets høringsbrev av 22. juni 2016, vedrørende NOU 2017: 7 *Norge i omstilling, - karriereveiledning for individ og samfunn*, med høringsfrist 7. november 2016. Det bes om at tilbakemeldingen gis basert på tiltakslisten i kapittel 15 og at det særskilt gis innspill på organisering av et fremtidig helhetlig karriereveiledningstilbud.

I høringsuttalelsen fra Trøndelag fylkeskommune vektlegges tema som er spesielt relevant for fylkeskommunen. Det vil si karriereveiledning som helhetlig system, fylkesvise karrieresenter og partnerskap, karriereveiledningstilbud på nett, grunnopplæringa og integrering.

BAKGRUNN

Kunnskapsdepartementet (KD), i samarbeid med Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), Nærings- og fiskeridepartementet (NFD),

Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) og Justisdepartementet (JD) arbeider med å utvikle en nasjonal kompetansepolitisk strategi, som oppfølging av OECDs anbefaling om utvikling av Skills strategy i Norge (2014).

Strategien tar utgangspunkt i fire satsingsområder der ett av disse omhandler *Gode valg for den enkelte og samfunnet*. Et ekspertutvalg (karriereveiledningsutvalget) ble nedsatt våren 2015 for å utrede et helhetlig system med økt kvalitet og tilgang til karriereveiledning. Utvalget leverte en egen delrapport høsten 2015: *Karriereveiledning i en digital verden*, der fylkesrådet i Nord-Trøndelag ga en høringsuttalelse. I tillegg har partnerskapet for karriereveiledning i Nord-Trøndelag gitt innspill. Trøndelag har arbeidet offensivt med utvikling av karriereveiledning i grunnopplæringa, og forskningsbasert kunnskap fra Midt-Norge (Buland med flere 2014) er lagt til grunn i karriereutvalgets arbeid.

NOU 2016:7 *Norge i omstilling – karriereveiledning for individ og samfunn* ble levert 25. april i år. Partene i arbeidslivet har spilt inn kommentarer til NOU'en 8. juni.

Arbeidet med denne saken er ivaretatt i avdeling for videregående opplæring i Nord-Trøndelag og fagenhet for videregående opplæring i Sør-Trøndelag. Det er også samarbeidet med fylkeskommunenes avdelinger for kultur- og regional utvikling. De fylkesvise partnerskapene for karriereveiledning, nettverk for karriereveiledning i grunnopplæringa og rektorene i videregående opplæring har kommet med innspill.

Karriereveiledningsutvalgets hovedforslag

Et mer skiftende arbeidsliv fører til at de fleste må regne med at utdannings- og yrkesvalg må tas flere ganger gjennom hele livsløpet. Dette har innvirkning på hvilket omfang og hvilken innretning karriereveiledningen skal ha. Fra å ha fokus på et karrierevalg er karriereveiledningen dreid til å handle mer om *karrierelæring* og *karrierekompetanse*. Målet er at mennesker selv skal gjøres i stand til å håndtere overgangsfaser flere ganger i løpet av utdannings- og yrkeslivet.

Karriereveiledningsutvalget betrakter karriereveiledning som et sentralt kompetansepolitisk virkemiddel. Utvalget tilrår oppretting av et forpliktende nasjonalt kompetansepolitisk partnerskap, som inkluderer karriereveiledning. Dette som oppfølging av arbeidet med nasjonal strategi for kompetansepolitikk. For å styrke sammenheng, samarbeid og koordinering mellom de ulike aktørene og virkemidlene på det kompetansepolitiske området, fremmer utvalget partnerskap for karriereveiledning som en sentral del av regionalt kompetansepolitisk arbeid.

For å sikre helhet og sammenheng i tjenestene når det gjelder kvalitet, foreslår karriereveiledningsutvalget at det bør etableres et helhetlig system for karriereveiledning. Dette innebærer et nasjonalt kvalitetsrammeverk basert på en forståelse av at alle har ulike roller i et helhetlig system for karriereveiledning. Rammeverket skal beskrive kompetansestandarder for alle som arbeider med karriereveiledning. Videre foreslås en rammeplan for befolkningens utvikling av karrierekompetanse, et nasjonalt system for evaluering av statistikk og etiske retningslinjer for karriereveiledere.

Karriereveiledningsutvalget foreslår en kraftig satsing på fylkesvise partnerskap for å ivareta karriereveiledningstjenester for voksne. Utvalget foreslår at det lovfestes at fylkeskommunen plikter å gi et tilstrekkelig tilbud om karriereveiledning til alle over 19 år, og at dette skal være karrieresentrenes kjerneoppgave som knyttes til statlig finansiering. Utvalget mener at karriereveiledere på karrieresentre skal ha karrierefaglig utdanning på masternivå.

Karriereveiledningsutvalget foreslår at det etableres et nasjonalt nettsted for utdanning og karriere for å bedre tilgang til relevant, nøytral og kvalitetssikret informasjon, selvhjelpsressurser og e-veiledning.

Karriereveiledningen i grunnopplæringa foreslås styrket ved at rådgivningsfunksjonen deles og at utdannings- og yrkesrådgivning omtales, også i lovverket, som karriereveiledning. Karriereveileder bør være en egen fulltidsstilling og ikke være en funksjon i lærerjobben som i dag. Det ønskes primært hele stillinger, men dette kan tilpasses lokale forhold – dersom man ikke oppretter en egen stilling som karriereveileder i grunnopplæringen, må som et minimum ressursen dobles.

Tjenesten profesjonaliseres gjennom kompetansekrav med utdanning innen karriereveiledning på minimum 60 studiepoeng for karriereveiledere. For lærere i faget utdanningsvalg anbefales karrierefaglig utdanning med minst 30 studiepoeng. Videre foreslås det en utredning av et karriereveiledningsfag for elever på studieforberevende utdanningsprogram i videregående opplæring og at lærlinger får rett til karriereveiledning på linje med elever. Kjønnsperspektiv og flerkulturelle perspektiver vektlegges i karriereundervisning og karriereveiledning.

Utvalget foreslår at innvandrere må få bedre tilgang på karriereveiledning med større plass i introduksjonsprogrammet og tilgang på veiledning på karrieresentre.

Partene i arbeidslivet peker på følgende hovedpunkt som avgjørende for et helhetlig system:

- Det må så raskt som mulig etableres et helhetlig system for karriereveiledning.
- Det må settes av tilstrekkelig med ressurser til en satsing på og koordinering av et helhetlig system for karriereveiledning.
- Tilbudet om god karriereveiledning til hele befolkningen må styrkes betydelig.
- Ansvar og oppgaver må tydeliggjøres både på nasjonalt og regionalt nivå.
- Det må stilles krav til karriereveilederes kompetanse.

OMTALE AV FORSLAGENE I NOU'EN OG VURDERINGER:

Karriereveiledningsutvalget gir en grundig situasjonsbeskrivelse. Norge vil møte store utfordringer med mange omstillinger i årene som kommer. Utdannings- og yrkesvalg vil, for de fleste, skje mange ganger i livsløpet. Karriereveiledning skal bidra til at den enkelte utvikler karrierekompetanse og selv kan håndtere karriererelaterte valg. God karriereveiledning kan bidra til mindre frafall og færre omvalg både i grunnopplæringa og i høyere utdanning. Her inngår også å motivere flere som har falt ut av skolesystemet til å fullføre utdanningen. Mange innvandrere bringer også med seg

både formal- og realkompetanse. Det er svært viktig av den enkelte får godkjent og verdsatt tidligere utdanning og raskt kommer i et videre kvalifiseringsløp for aktuell jobb.

Et særtrekk ved karriereveiledningen er at den både kan ha betydning for den enkelte i valgsituasjoner og at den er et virkemiddel for samfunnets utnyttelse av tilgjengelig arbeidskraft. Karriereveiledning i et samfunnsperspektiv knyttes til økonomisk vekst og økt konkurranseevne, sosial rettferdighet og integrering. Tilgang til profesjonelle karriereveiledningstjenester er derfor av stor betydning både for individ og samfunn.

Det vises til karriereutvalgets oppsummering av forslag til tiltaksliste i NOUens kapittel 15. Forslagene som i størst grad angår fylkeskommunens ansvarsområder og samarbeid med andre instanser kommenteres. Overskriftene under samsvarer med NOUens inndeling av karriereveiledningsutvalgets anbefalinger.

15.1.1 Helhetlig system for karriereveiledning

Utvalget gir en grundig utredning om hva som menes med et helhetlig system for karriereveiledning og anbefaler at dette må være et mål for karriereveiledningsfeltet i Norge. Formell forankring både på nasjonalt og regionalt nivå er helt avgjørende.

Spesielt trekkes fram viktigheten av Nasjonal enhet i Vox må få tydeliggjort sitt mandat. Roller og arbeidsdeling samstemmes mellom sentrale aktører som NAV og utdanningsdirektoratet. I dag oppleves forholdet mellom Utdanningsdirektoratet og Vox som noe uklart.

Vi vil påpeke at det også på regionalt nivå er behov for samordning og formalisering av samarbeid. Viktigheten av å etablere et nasjonalt kvalitetsrammeverk på alle nivå fremheves.

Partnerskap

De fylkesvise partnerskapene foreslås utviklet til strategiske organ i en bredere regional kompetansepolitisk kontekst, der hensikten er å sikre samarbeid mellom ulike aktører om karriereveiledning. Arbeidet må kobles til et langt mer forpliktende nasjonalt kompetansepolitisk samarbeid.

Sammensetning av de fylkesvise partnerskapene bør bestå av relevante samarbeidsaktører. Partenes kommentar om at arbeidslivets parter må være representert i dette arbeidet støttes.

Vi vil fremheve viktigheten av å se arbeidet med karriereveiledning i sammenheng med øvrig kompetansepolitisk arbeid i regionene. Flere kompetansepolitiske samhandlingsarenaer i tillegg til partnerskapene, som for eksempel dialog om framtidig arbeidsmarkedsbehov, dimensjonering av utdanningstilbud, omstillingsbehov, etter- og videreutdanning m.m. kan med fordel ses i en helhetlig regional kontekst.

Vi støtter utvalgets vurdering av at samarbeid og koordinering på nasjonalt nivå er sentralt for å sikre koordinering og samarbeid regionalt. Etablering av et forpliktende nasjonalt kompetansepolitisk partnerskap, som inkluderer karriereveiledning, støttes.

Vi vil særlig understreke at partnerskapene må få økonomisk tilskudd som skal sikre at partnerskapsarbeidet ledes og prioriteres. Partnerskapene må være sentrale element i regionalt kompetansepolitisk arbeid. Fylkeskommunen må derfor ha det overordnede koordinerende ansvaret på fylkesnivå for å koordinere både partnerskap og det kompetansepolitiske arbeidet.

Karrieresenter

Vi støtter utvalgets anbefaling om etablering av karrieresenter med tilstrekkelig kapasitet i alle fylker. Vi mener at fylkeskommunene bør få en lovfestet plikt til å gi karriereveiledning til alle over 19 år som ikke har krav på annen tilgang til slik veiledning. Dette skal være karrieresentrenes kjerneoppgave og knyttes til statlig finansiering.

Finansiering foreslås gjennom økt rammetilskudd til fylkeskommunene ved omdisponering av midler fra Arbeids- og sosialdepartementet, Justisdepartementet og Kunnskapsdepartementet.

Utvalgets forslag om omdisponering av midler til fylkesvise karrieresenter finnes rimelig. I dag gis et flatt tilskudd på ca. 1,8 mill. til alle fylker forutsatt at de har minst et karrieresenter og at øvrige vilkår for oppgaveløsning og rapportering er tilfredsstillende. Etter dagens ordning vil Nord- og Sør-Trøndelag komme svært uheldig ut når det etableres én region. Det forventes at Trøndelag og andre fylkeskommuner som etablerer større regioner, tilgodeses med økte rammer. Tildeling av statlige midler bør skje etter en hensiktsmessig fordelingsnøkkel - og ikke tildeles flatt til alle fylker.

Vi vil påpeke at karrieresentrene, i tillegg til kjerneoppgaver med å tilby karriereveiledningstjenester til voksne, også må gi kompetansestøtte i grunnopplæringa, NAV, arbeidslivet og til andre som arbeider med karriereveiledning. Det pekes særskilt på behovet for å støtte opp under karriereveiledningen i det 13-årige skoleløpet. I forskningsrapporten om karriereveiledning i grunnopplæringa (Buland med flere 2014) fremmes spesielt karrieresenteret som et viktig kompetansemiljø for rådgivere, lærere og ledelse i grunnopplæringa.

Erfaringer peker på at karrieresentrene bør tilby karriereveiledningstjenester i arbeidslivet. Dette fremmes også av partene i arbeidslivet sentralt og partnerskap for karriereveiledning i Nord-Trøndelag. Dette gjelder bedrifter i omstilling, bevisstgjøring av kvalifiseringsmuligheter og karrierelæring for å bygge karrierekompetanse.

For å opprette et helhetlig system må det sikres finansiering av karrieresenterets oppgaver som ressurs- og kompetansesenter og av karriereveiledningstjenester i arbeidslivet. Dette bør ikke være en betalt tjeneste, slik utvalget foreslår.

Vi er skeptiske til forslaget om at karriereveiledere på karrieresentre skal ha karrierefaglig utdanning på masternivå. Det er viktig at hvert karrieresenter dekker et

bredt spekter av kompetanser. God kompetanse og erfaring fra arbeidslivet er viktige i tillegg til spisskompetanse om karriereveiledning.

15.1.3 Karriereveiledningstilbud på nett

Forslaget om etablering av et nasjonalt nettsted for utdanning og karriere for å bedre tilgang til relevant, nøytral og kvalitetssikret informasjon, selvhjelpsressurser og e-veiledning støttes. Det vises til uttalelse fra Fylkesrådet i Nord-Trøndelag (sak 10/16 2. februar 2016) til karriereutvalgets delrapport *Karriereveiledning i en digital verden*, der etablering av nasjonalt nettsted støttes, men at nye stillinger for e-veiledning også må legges til de fylkesvise karrieresentrene.

Dersom hele befolkningen skal få tilgang til karriereveiledningstjenester på nett forutsettes det tilstrekkelig nettkapasitet også i distriktene.

15.1.4 Karriereveiledning i grunnopplæringa – det 13 årige opplæringsløpet

Utvalgets forslag om å styrke rådgivningen i grunnopplæringa, både når det gjelder ressurs og kompetanseutvikling støttes. Tjenestene profesjonaliseres gjennom kompetansekrav med utdanning innen karriereveiledning på minimum 60 studiepoeng. Vi er ikke enige i utvalgets forslag om at det skal stilles krav om at karriereveiledere i grunnopplæringa skal ha utdanning på mastergradsnivå. Det er viktig at karriereveiledere har en allsidig bakgrunn.

Utvalget foreslår at rådgivningsfunksjonen deles og at utdannings- og yrkesrådgivningen omtales som karriereveiledning. Det foreslås primært at det ansettes karriereveiledere i hele stillinger, i stedet for å ha dette som en funksjon. Utvalget viser likevel til at det er svært ulike lokale forutsetninger og at det må være rom for lokale tilpasninger.

Vi støtter forslaget om at det bør legges opp til en karrierefaglig utdanning for lærere som skal undervise i faget utdanningsvalg i ungdomsskolen, og at faget bør være en del av den statlige videreutdanningsordningen.

Vi støtter ikke et eget karriereveiledningsfag for elever på studieforbereende utdanningsprogram, fordi vi mener det er bedre å innarbeide karriereveiledning i andre fag. Karriereveiledning for elever på studieforbereende og yrkesfaglige utdanningsprogram er viktig og bør være en naturlig del av elevenes læringsprosess og forberedelse til arbeidslivet.

Vi anser det som viktig at lærlinger får rett til rådgivning på lik linje med elever i videregående skole. Kjønnsperspektiv og flerkulturelle perspektiver bør vektlegges i karriereundervisning og karriereveiledning.

15.1.5 Fagskolene

Fagskolen bør inngå i helhetlig system for karriereveiledning, og de som utøver karriereveiledning i fagskolene bør ha tilstrekkelig utdanning og kompetanse i tråd med utvalgets anbefalinger for nasjonale kompetansestandarder.

15.1.6 Universiteter og høyskoler

Utvalgets anbefaling om at utdanningsinstitusjonene bør etablere forpliktende og stabile samarbeidsrelasjoner med videregående skoler, fylkeskommuner, karrieresentre og NAV støttes. Vi mener det kan være mulig å hente ut synergier gjennom bedre og mer helhetlig samarbeid mellom offentlige aktører.

15.1.7 NAV

Karriereveiledningsutvalget fremmer at NAV har en viktig rolle i partnerskap for karriereveiledning og at dette må være forankret i fylkesvise samarbeidsavtaler.

NAV og fylkeskommunen / karrieresentrene har gjensidig utfyllende roller innen karriereveiledningsfeltet. Samarbeidet bør formaliseres for å sikre rolleavklaring, kontinuitet og kvalitet i samla tjenestetilbud til befolkningen.

15.1.8 Integrering

Det er viktig at alle nyankomne innvandrere sikres tilstrekkelig tilgang til karriereveiledning allerede i introduksjonsordningen. Personer som med stor sannsynlighet vil få opphold, må allerede i mottak få tilgang til karriereveiledning der karrieresentrene har et ansvar. Det vises til pågående arbeid med etablering av integreringsmottak, der Steinkjer kommune og karrieresenteret i Nord-Trøndelag inngår i pilotarbeidet, som del av oppfølging av Stortingsmelding 30 (2015-2016) *Fra mottak til arbeidsliv – en effektiv integreringspolitikk*.

Det må informeres godt om tilbud om karriereveiledning til nyankomne innvandrere når de bosettes i en kommune.

Det må etableres et sterkere samarbeid mellom spesielt kommunene, fylkeskommunene og NAV når det gjelder denne målgruppen. Tidlig karriereveiledning og samarbeid om videre kvalifisering og utdanning for raskt å komme ut i jobb, er svært viktig både for den enkelte og samfunnet. Her vises til gode erfaringer fra pilotprosjektet *Karriereveiledning for innvandrere*. Utvikling av opplæringsmateriell og koordinert samarbeid mellom flere instanser er suksessfaktorer i dette arbeidet.

Programrådgivere i introduksjonsprogrammet må ha nødvendig kompetanse for å undervise i norsk og samfunnskunnskap. Krav til 30 studiepoeng karriereveiledning, støttes.

Karriereveiledningsutvalget påpeker at kommunen (som ansvarlig for introduksjonsordningen) bør delta i fylkesvise partnerskap for karriereveiledning og benytte karrieresentrenes ressurser. Vi ser at kommunene har viktige oppgaver innen karriereveiledningsfeltet, men vi mener at KS må ivareta kommunene i partnerskap på fylkesnivå. Det kan eventuelt opprettes andre samarbeidsarenaer på kommunalt nivå.

PROSJEKTLEDERS KONKLUSJON:

I høringssvaret til NOU 2016:7 *Norge i omstilling – karriereveiledning for individ og samfunn* bør vi gi følgende anbefalinger:

1. NOUen gir et godt kunnskapsgrunnlag for videre utvikling av et helhetlig karriereveiledningstilbud – som omfatter et livslangt perspektiv – og gjelder elever, lærlinger, studenter og voksne.
2. Det nasjonale politiske ansvaret må få en tydeligere plassering der Kunnskapsdepartementet har en overordnet rolle, men der også andre departement har et klart ansvar. Formell faglig og organisatorisk forankring både nasjonalt og regionalt er avgjørende.
3. Nasjonal enhet i Vox må få tydeliggjort sitt mandat.
4. Et helhetlig tilbud om karriereveiledning må være godt kjent for befolkningen med tydelig avklaring av ansvar og oppgaver.
5. Fylkeskommunene bør få en lovfestet plikt til å gi karriereveiledning til alle over 19 år som ikke har krav på annen tilgang til slik veiledning. Dette forutsetter nødvendig nasjonal finansiering.
6. Det må prioriteres betydelig økt finansiering av karrieresentrene, der også Arbeids- og sosialdepartementet og Justis – og beredskapsdepartementet i tillegg til Kunnskapsdepartementet, bidrar med midler. Fylkeskommuner som slås sammen må tilgodeses i statlige overføringer. Midler til utvikling og drift av karrieresenter må fordeles etter en hensiktsmessig fordelingsnøkkel.
7. Karrieresentrenes oppgave bør være å tilby karriereveiledning til befolkningen over 19 år, i tillegg til å være en ressurs for grunnskoler, videregående skoler, NAV, arbeidslivet og andre. Det må sikres finansiering for utvikling av en helhetlig tjeneste, og ikke en betalt tjeneste slik som utvalget foreslår. Karrieresentrene bør også tilby karriereveiledningstjenester i arbeidslivet.
8. Det er viktig å ha partnerskap på fylkesnivå som arbeider for strategisk utvikling av karriereveiledningen i fylket i tillegg til å kunne ha et bredere kompetansepolitisk mandat.
9. Fylkeskommunen med sitt ansvar innen opplæring og regional utvikling vil være naturlig leder av partnerskapsarbeidet. Fylkeskommunen mottar og forvalter økonomisk tilskudd til partnerskapet.
10. Karriereveiledningstjeneste på nett må være et supplement til et fysisk tilbud *ansikt til ansikt*. Ansatte i fylkesvise karrieresentre må brukes som e-veiledere i større omfang enn i utvalgets forslag. Dersom hele befolkningen skal få likeverdig tilbud om digitale karriereveiledningstjenester, forutsettes det tilstrekkelig infrastruktur med gode nettløsninger i hele landet.
11. Karriereveiledning må beholdes som en oppgave i skolen. Den tradisjonelle rådgivningsfunksjonen må deles og benevnes karriereveiledning og sosialpedagogisk rådgivning.
12. Karriereveiledningstilbudet i grunnopplæringa må styrkes både når det gjelder ressurser og kompetanse. Karriereveileder bør være en stilling og ikke en funksjon. Primært er det ønskelig med hele stillinger, men det må gis rom for lokale tilpasninger.

13. Det bør ikke innføres et eget karriereveiledningsfag for elever på studieforbereidende utdanningsprogram. Det er bedre å innarbeide karriereveiledning i andre fag. Karriereveiledning for elever på studieforbereidende og yrkesfaglige utdanningsprogram er viktig og bør være en naturlig del av elevenes læringsprosess og forberedelse til arbeidslivet.
14. Forslag til krav om masterutdanning til veiledere på karrieresentrene støttes ikke. Minimumskrav bør settes på 60 studiepoeng – også som for karriereveiledere i grunnopplæringa.
15. Det bør legges opp til en karrierefaglig utdanning for lærere i grunnskolen som underviser i faget utdanningsvalg med krav om minimum 30 studiepoeng for å undervise i faget.
16. Karriereveiledning i grunnopplæringa bør inneha både kjønnsperspektiv og integreringsperspektiv.
17. Innvandrere må sikres tidlig karriereveiledning – både i asylmottak og i forbindelse med bosetting og deltakelse i introduksjonsordningen. I tillegg må arbeids- og familieinnvandrere få tilbud om tidlig karriereveiledning.